

la memòria

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

Els poetes dels setanta

La vitalitat literària gironina es va estroncar totalment amb la Guerra Civil, i va tardar molts anys a recuperar-se. A partir de 1939 no hi va haver cap vocació literària que traspassés les petites fronteres locals, amb la sola excepció de Josep M. Gironella.

Va ser igualment llarguíssim el silenci editorial gironí. Només la casa Dalmau Carles Pla, editora de l'obra de divulgació històrica de Joaquim Pla Cargol, va publicar esporàdicament algun llibre de poesia o de prosa poètica: *Cançons del color del temps*, de Maria Castanyer, l'any 1949 –primer llibre gironí en català de la postguerra–, i *Ciutat creada*, de Pere Bech, l'any 1951. L'activitat poètica només es va revifar l'any 1966, quan la mateixa editorial va publicar *5 poetes de Girona* (Narcís Comadira, Josep Tarrés, Miquel Perpinyà, M. Antònia Morera i Carme Pons).

Comadira va treure després altres llibres, mentre Josep M. Nadal i els germans Roig Fontseca també donaven a conèixer la seva obra.

Amb aquest panorama com a teló de fons, l'any 1970 la revista *Presència* va organitzar un col·loqui per parlar de «La poesia i la vida». Hi van participar Narcís Comadira, Josep Tarrés, Josep M. Nadal i Salvador Oliva, en presència de Carme Pons, Lluís Güell, Pius Pujades, Dolors Oller i Pere Solà, que va actuar com a moderador. Les imatges d'aquella trobada, al cap de quaranta anys, són especialment expressives. També són significatius alguns moments del debat, sobretot si es té en compte el que va dir, d'entrada, Pere Solà: «A Girona no és que es parli molt i no es faci res; és que ni tan sols es parla; anem a la nostra, vegetem com cargolets que s'ho duen tot al damunt».

REPORTATGE GRÀFIC: ACTINI

>> D'esquerra a dreta, Salvador Oliva, Pep Nadal, Narcís Comadira i Dolors Oller.

A la Girona d'aquells anys no és que es parlés molt i no es fes res, és que **ni tan sols es parlava**

>> *Salvador Oliva.*

>> *Pep Nadal.*

>> *Josep Tarrés.*

Poesia i revolució

Salvador Oliva: No tinc cap interès a ser dogmàtic en poesia; estic convençut que tothom ha de fer el que li dóna la gana. Ara bé: em sembla que un poeta ha de ser capaç de fer una octava real sobre el preu de la verdura, si la hi encarreguen...

Josep Tarrés: Sí, com a forma d'exercici. Rimar, purament rimar, és molt fàcil; qualsevol pot rimar...

Salvador Oliva: No tan fàcil; jo conec el panorama de Barcelona; la gent jove diu que escriu poesia, però no ho fa. El que m'interessa recalcar és això: la poesia com a tal no serveix per fer la revolució.

Pep Nadal: Dubto molt que amb la poesia es pugui fer una obra important, socialment, o que es pugui canviar una determinada cosa. Jo crec que la poesia no serveix per a res en aquest aspecte... A mi, si em diuen entre un fusell i un poema per fer revolució, agafaré el fusell.

Josep Tarrés: No, perquè la revolució, si és ben feta, sortirà d'un poema; la revolució l'han fet sempre els poetes.

Pep Nadal: Aleshores només caldria, per fer la revolució, que a Sud-amèrica hi hagués un milió de poetes!

El que sí és cert, potser, és que la poesia en alguns casos ha sortit de la revolució, però no a l'inrevés.

Josep Tarrés: L'autèntica poesia torna a les grans veritats.

L'art i la realitat

Salvador Oliva: Hi ha el perill de confondre realitat amb art, i art és sempre deformació de la realitat.

Josep Tarrés: No, no, no; art és més que realitat, és suprealitat. L'art essencial és directe i descobridor, va al nucli de la qüestió. Jo conec un «naïf», un «primitiu» de la Bisbal que per tallar només té un tros de ganivet, no té idea dels colors... I aquest «naïf» ha fet una exposició que és una mostra importantíssima d'art «primitiu», i aquest home no sap res, ni segueix les modes passatgeres.

Narcís Comadira: Tot l'art bo que s'ha fet és de la cultura, l'art en majúscula... I en el cas dels medievals, del romànic, era la cultura seva que era ingènua, i per això l'art d'ells sortia naïf en relació amb ara; després va venir el Renaixement i va canviar el fons de la cosa.